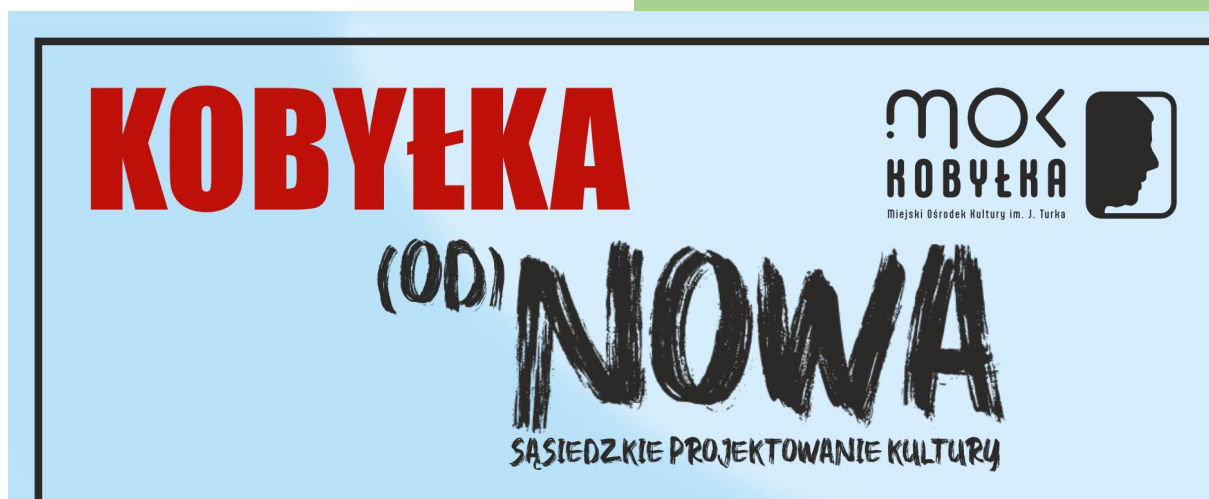

Projekt „Kobyłka (od)Nowa – sąsiedzkie projektowanie kultury”. Raport z diagnozy lokalnej prowadzonej, ramach Programu Dom Kultury+ Inicjatywy Lokalne.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury Dom Kultury+ Edycja 2026

Kobyłka, czerwiec 2026

Spis treści

Wstęp.....	2
O Programie	2
Analiza materiału badawczego	4
Potencjał i zasoby Kobyłki	4
Wyzwania i problemy.....	7
Czas wolny i korzystanie z oferty kulturalnej	9
Poszukiwane formy uczestnictwa w kulturze	11
Mapa kulturowego potencjału miasta	12
Mapa Miejsc (przestrzenie dla kultury).....	12
Mapa ludzi/organizacji.....	17
Znajomość zasobów ludzkich i rzeczowych	20
Potencjał mieszkańców do współtworzenia inicjatyw.....	21
Rekomendacje mieszkańców i pomysły na inicjatywy lokalne	23
Potrzeby i propozycje działań z perspektywy różnych grup mieszkańców	24
Rekomendacje do Regulaminu naboru Inicjatyw Lokalnych.....	27
Rekomendacje dotyczące budowania trwałej współpracy lokalnej.....	29
Podsumowanie	31

Wstęp

W 2026 roku Miejski Ośrodek Kultury im. Jerzego Turka (MOK) w Kobylce dołączył do grona instytucji kultury z całego kraju, które są beneficjentami programu Dom Kultury + Inicjatywy Lokalne. Działanie dofinansowane jest ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: Dom Kultury+ Edycja 2026.

Poniżej prezentowane są wnioski z diagnozy realizowanej w ramach projektu „Kobyłka (od)Nowa – sąsiedzkie projektowanie kultury” realizowanego w ramach Programu Dom Kultury+ Edycja 2026. W badaniu wykorzystano narzędzia o charakterze jakościowym (warsztaty diagnostyczne, sondy uliczne, wywiady indywidualne, rozmowy stolikowe) oraz ilościowym (ankieta online). Łącznie udało się zebrać opinie ponad 350 mieszkańców Kobyłki reprezentujących każdą grupę wiekową.

O Programie

Celem strategicznym programu Narodowego Centrum Kultury: Dom Kultury+ Inicjatywy lokalne 2026 jest inicjowanie działań służących wzmocnieniu zaangażowania domów kultury w życie społeczności lokalnej, odkrywaniu i rozwijaniu potencjału i kapitału kulturowego jej członków oraz kulturotwórczych zasobów społeczności. Program jest podzielony na dwa etapy. Pierwszy etap skupiony jest na diagnozie, natomiast drugi na realizacji oddolnych inicjatyw mieszkańców. Oba etapy są ze sobą powiązane poprzez upublicznienie treści diagnozy, co ma być pomocne dla osób i grup zainteresowanych opracowaniem inicjatywy w drugim etapie oraz w zgłoszeniu jej w zgodzie z lokalnymi potrzebami i potencjałami.

Założenia i przebieg diagnozy lokalnej

Diagnoza lokalna objęła teren całej Kobyłki. Zaproszenie do włączenia się w dyskusję na temat kultury skierowaliśmy do wszystkich mieszkańców miasta. Działania badawcze odbywały się zarówno w lokalizacjach MOK, jak i w przestrzeni publicznej Kobyłki.

Celem badania było pozyskanie informacji na temat lokalnego potencjału kulturotwórczego Kobyłki i jej mieszkańców, potrzeb kulturalnych oraz zaangażowania społeczno-kulturalnego różnych grup mieszkańców. Podczas badania mieszkańcy oceniali jakość życia w mieście, wskazywali ulubione sposoby spędzania wolnego czasu oraz identyfikowali mocne strony i braki w lokalnej ofercie kulturalnej. Badanie objęło również

bariery utrudniające udział w wydarzeniach oraz gotowość mieszkańców do współtworzenia inicjatyw oddolnych oraz ich preferencje dotyczące przyszłych wydarzeń/aktywności.

Przeprowadzona diagnoza miała charakter jakościowo-ilościowy. W jej ramach zorganizowaliśmy spotkania moderowane, podczas których pracowaliśmy w formule warsztatowej z przedstawicielami młodzieży oraz seniorów. Przeprowadzono również wywiady indywidualne, sondy uliczne, spacery badawcze oraz zastosowano aktywizujące metody animacyjno-badawcze, w ramach festynu dla mieszkańców Kobyłki z okazji Dnia Dziecka. Łącznie za pośrednictwem metod jakościowych i animacyjnych zebrano opinie ponad 230 osób. Ponadto przeprowadzono badania ankietowe za pośrednictwem mediów społecznościowych MOK. W badaniu ilościowymi wzięło udział 120 osób.

METODY I UCZESTNICY

Rys. 1. Zastosowane metody i liczebności w poszczególnych metodach (N= 250)

W ramach badań zastosowano triangulację, tj. metodę mającą zapewnić wyższą jakość prowadzonych analiz i ograniczenie błędu pomiaru. Metoda ta polega na zbieraniu danych za pomocą kilku technik, a następnie na porównywaniu i łączeniu wyników.

Z punktu widzenia metodologicznego warto podkreślić, że pomimo liczego udziału mieszkańców Kobyłki w naszym badaniu, diagnoza w ramach projektu „Kobyłka (od)Nowa – sąsiedzkie projektowanie kultury!” nie ma charakteru reprezentatywnego, co zresztą nie było celem tego badania.

Analiza materiału badawczego

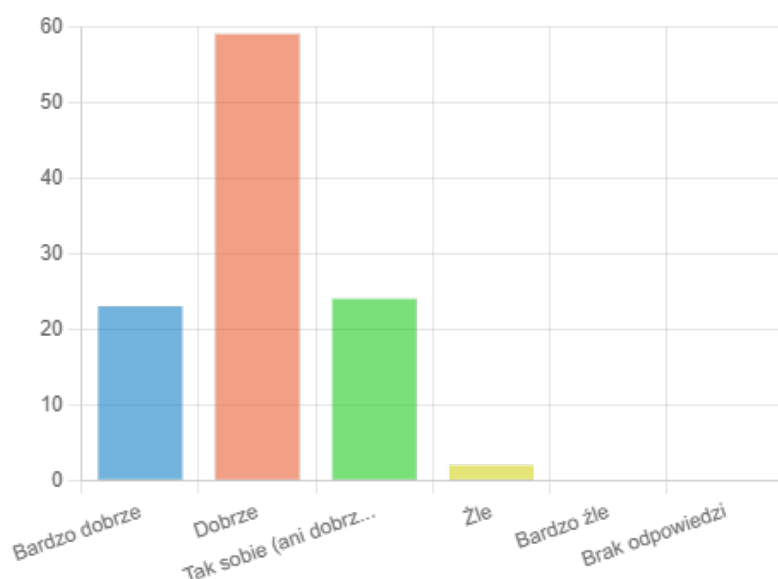
Potencjał i zasoby Kobyłki

Badani mają raczej pozytywne skojarzenia z Kobyłką. Analizując potencjał i zasoby miasta, mieszkańcy podkreślają przede wszystkim jakość życia – spokój i ciszę. W dalszej kolejności wskazują na walory przyrodnicze (zieleń, lasy, rezerwat), niską, kameralną zabudowę oraz dobry dojazd kolejką do Warszawy.

Wyróżnikiem Kobyłki na tle innych miejscowości podwarszawskich jest to, że jest ona mniej zabudowana i tłoczna niż Żąbki oraz mniej przemysłowa niż Marki. Atutem Kobyłki jest m.in. kościół Świętej Trójcy (zabytek klasy zerowej) czy Rezerwat Przyrody „Grabicz” (ostoja dla dziesiątek gatunków ptaków, płazów i gadów).

Nauczyciele, instruktorzy podkreślają, że młodzież uczestnicząca w zajęciach, sekcjach MOK jest zmotywowana, szczerza, kreatywna:

„Ja przygotowuję scenariusz, poszczególne sceny, ale oni mają swoje propozycje, coś dodadzą, coś zmienią czuje się pozytywną energię, mi też czasem w sobotę się nie chce i jak przychodzę to mam lepszy nastrój motywację, uwielbiam z nimi pracować”.

Wykres. 2. Odpowiedź na pytanie: Jak się Pani/Panu mieszka w Kobylce (N= 126)

Badani za pośrednictwem ankiety mieszkańcy z przeważającą mierze wskazali że mieszka im się dobrze w Kobylce – 77% wybrało odpowiedź dobrze i bardzo dobrze.

Konkretne powody, dla których lubią Kobylkę, zadeklarowało 63% respondentów. Na podstawie ich otwartych wypowiedzi można wyróżnić kilka kluczowych aspektów:

1. Lokalizacja i komunikacja

To jeden z najczęściej wymienianych atutów. Mieszkańcy doceniają:

- Bliskość Warszawy oraz łatwy i szybki dojazd do stolicy (zarówno trasą S8, jak i koleją).
- Fakt, że miasto jest dobrze skomunikowane, a jednocześnie oferuje mniejszy ruch kołowy niż metropolia.
- Dostępność wszystkiego „pod ręką” – bliskość urzędów, sklepów i punktów usługowych.

2. Przyroda i tereny zielone

Kobylka jest ceniona za swój zielony charakter, co potwierdza fakt, że chodzenie do parku i spacery to najpopularniejsza aktywność wolnoczasowa (49% wskazań). Respondenci lubią miasto za:

- Dostęp do lasów i terenów zielonych (np. Rezerwat Grabcz) oraz czystsze powietrze niż w Warszawie (poza sezonem grzewczym).

- Brak wysokiej, betonowej zabudowy, jeden z badanych określił to jak „*brak betonozy*” i dużą ilość drzew.
- „Dzikość” niektórych zakątków i fakt, że wciąż można tam spotkać dziką przyrodę. W tym wątku ciekawe były wskazania młodzieży w trakcie warsztatu diagnostycznego – które jako pierwsze skojarzenie z Kobyłką wskazywały dziki.

3. Atmosfera i charakter miasta

Mieszkańcy czują silną więź z „małomiasteczkowym” klimatem Kobyłki:

- Cenią spokój, ciszę i bezpieczeństwo oraz brak miejskiego zgiełku.
- Odpowiada im niska zabudowa (przewaga domów jednorodzinnych nad blokami).
- Dla wielu osób, zwłaszcza tych mieszkających tu od urodzenia, Kobyłka to po prostu „ich miejsce”, pełne sentymentów i znajomych ulic.

4. Społeczność i relacje sąsiedzkie

Aspekt ludzki odgrywa ogromną rolę w postrzeganiu miasta:

- Mieszkańcy chwalą życzliwych sąsiadów, uprzejmość ludzi oraz poczucie budowania wspierającej się wspólnoty. W ramach wywiadów indywidualnych jedna badana wskazała:

„Wiem, bo wcześniej mieszkałam w Warszawie, a teraz jeżdżę do córki i wnuków do Warszawy, to jest bardzo inne, że tu ludzie zagadują na ulicy, interesują się co u ciebie, nie ma takiej anonimowości”

- Wskazują na obecność osób w podobnym wieku (np. młode rodziny z dziećmi, seniorów), co ułatwia nawiązywanie relacji.

5. Instytucje kultury i obiekty lokalne

Mimo zgłaszanych braków infrastrukturalnych, pewne miejsca są wskazywane jako powód do dumy:

- Miejski Ośrodek Kultury (MOK) oraz Miejska Biblioteka Publiczna są określane jako „prężnie działające”.
- Mieszkańcy wymieniają również piękną Bazylikę, lokalne lodziarnie oraz Muzeum Motoryzacji i Techniki.
- Doceniane są wydarzenia takie jak festiwal Perła Baroku czy lokalne inicjatywy oddolne.

Jeden z rozmówców w ramach wywiadów indywidualnych podkreśla:

„W Kobyłce najbardziej interesująca jest społeczność, jej atmosfera, działalność. Dodatkowo wachlarz wydarzeń, który jest oferowany”.

Wyzwania i problemy

Mimo ogólnego zadowolenia, mieszkańcy wskazują również na pewne braki i potrzeby – w ankiecie aż 60% respondentów udzieliło odpowiedzi na pytanie o to, czego brakuje im w Kobyłce, co sugeruje istnienie obszarów wymagających poprawy. Analizując wyniki ankiety, na podstawie otwartych odpowiedzi mieszkańców można wskazać kilka kluczowych obszarów, w których Kobyłka nie spełnia oczekiwań swoich obywateli. Najczęściej powtarzające się braki dotyczą infrastruktury, oferty kulturalnej oraz miejsc spotkań. Warto zwrócić uwagę, że jest to zestawienie odpowiedzi z pytania otwartego, gdzie badani wskazywali dowolne bolączki.

Oto szczegółowe zestawienie tego, czego najbardziej brakuje mieszkańcom:

1. Kultura i rozrywka

Mieszkańcy często wskazują na brak ciekawej oferty kulturalnej (26% badanych) oraz odpowiedniej infrastruktury do jej realizacji. Wśród konkretnych potrzeb wymieniane są:

- Sala koncertowa i widowiskowa z prawdziwego zdarzenia.
- Kino (w tym propozycje kina letniego) oraz teatr.
- Większa liczba imprez plenerowych, festynów, potańcówek oraz koncertów.
- Oferta skierowana do konkretnych grup wiekowych: młodzieży (kluby, miejsca spotkań), młodych rodziców (miejsce dla mam z dziećmi) oraz osób w wieku 30–40+.

2. Gastronomia i miejsca spotkań

Bardzo wyraźnym brakiem jest niedobór lokali gastronomicznych, które pełniłyby funkcję społeczną:

- Kawiarnie, gdzie można usiąść wieczorem.
- Restauracje, puby oraz miejsca z tanim, domowym jedzeniem (typu „bar mleczny”).
- Ogólnodostępne miejsca spotkań dla mieszkańców, podobne do tych w sąsiednich miastach (np. Kolejowa 11 w Zielonce).

3. Rekreacja i sport

Mimo że mieszkańcy cenią zieleni, brakuje im zorganizowanych terenów rekreacyjnych:

- Park z prawdziwego zdarzenia – duży, zadbane, z infrastrukturą spacerową, który nie jest otoczony ruchliwymi ulicami.
- Ścieżki rowerowe (oddzielone od chodników) oraz sprawne stacje naprawy rowerów.
- Infrastruktura sportowa: basen, boiska (typu orlik), skatepark oraz bezpieczne, nowoczesne i czyste place zabaw.

4. Infrastruktura i komunikacja

Wiele uwag dotyczy codziennego funkcjonowania miasta:

- Lepsza komunikacja miejska (częstsze kursy, również w weekendy).
- Inwestycje drogowe: budowa nowych dróg, naprawa dziur w ulicach, budowa chodników oraz podłączenia do kanalizacji miejskiej.
- Większa dbałość o czystość powietrza w zimie oraz problem dzików na ulicach.

5. Zagospodarowanie przestrzenne

Mieszkańcy skarżą się, jak to sami określają w ankiecie na tzw. „patodeweloperkę” – czyli zbyt gęstą zabudowę, wycinanie lasów pod nowe inwestycje oraz brak spójnego planu zagospodarowania, który tworzyłby typowe centrum miasta. Dla części, szczególnie długo mieszkających osób brakuje spokoju, który cechował miasto przed intensywnym napływem nowych mieszkańców.

Analizując dane zgromadzone podczas realizacji komponentu jakościowego, widać powtarzanie się pewnych kategorii z wyników ankiet - problemem jest komunikacja, ograniczony dostęp do usług oraz negatywne efekty boomu demograficznego i budowlanego, związanego z napływem osób kupujących nieruchomości w Warszawie. Kobyłka rozwija się tak szybko, że infrastruktura drogowa nie nadąża za deweloperami – wiele bocznych uliczek na nowo powstałych osiedlach domów szeregowych (segmentów) to wciąż drogi gruntowe, na których często tworzą się korki, zalega błoto na drogach gruntowych które szybko przekształcają się w dojazdowe.

Wyzwaniem są ograniczenia infrastrukturalne – brak boisk do koszykówki, siatkówki, brak basenu, lodowiska, zamykane szkolne boiska do których nie ma dostępu. Jeżeli chodzi o ograniczenia

infrastrukturalne związane z dostępem do kultury to badani wymieniają brak hali widowiskowej i dużej sceny. Jeden z rozmówców w trakcie wywiadów podkreśla:

„Dobrym pomysłem byłoby zbudowaniu leśnego teatru, sceny lub amfiteatru. To byłoby szansa nie tylko na pokazywanie sztuki, ale też integrację mieszkańców”.

Kolejnym wyzwaniem jest ograniczona oferta spędzania czasu wolnego – Kobylka postrzegana jest jako typowa sypialnia. Oferta gastronomiczna, handlowa czy kulturalna (za wyjątkiem Miejskiego Ośrodka Kultury, Biblioteki) jest skromna, brakuje, jak wskazują mieszkańcy:

„miejsc, gdzie można posiedzieć napić się kawy z przyjaciółmi. Kiedyś było fajne miejsce na leżaku, ale już zamknięte”.

„masakra tu nic się nie dzieje, nie ma tych wszystkich knajp, wydarzeń, tempa życia co w Warszawie, za to jest spokój”.

Po większe zakupy mieszkańcy muszą jechać do sąsiedniego Wołomina (Galeria Wołomin) lub Marek (M1), a po szerszą ofertę kulturalną – do Warszawy. Znacząca grupa mieszkańców (głównie młodzież i młodzi dorośli) na co dzień uczy się lub pracuje w Warszawie, a w przypadku młodzieży ze szkół ponadpodstawowych – w pobliskich miejscowościach (Wołomin, Tłuszcz, Zielonka). W Kobylce spędzają oni jedynie popołudnia, wieczory oraz weekendy.

Czas wolny i korzystanie z oferty kulturalnej

Mieszkańcy lubią spędzać czas wolny w przestrzeniach otwartych (własne ogródki, pobliskie lasy – Rezerwat Przyrody „Grabicz”, las kobyłkowski), na placu 15 Sierpnia oraz na skwerze w miejscu dawnego basenu.

W badaniu ilościowym największa grupa wskazała odpowiedź: „chodzę do parku, na spacer lub wędruję” co zadeklarowało niemal połowa ankietowanych (49%). Do innych bardzo popularnych form spędzania czasu wolnego należą:

- Czytanie książek: 35%
- Oglądanie filmów, seriali lub telewizji (w tym korzystanie z platform streamingowych jak Netflix): 33%.
- Słuchanie muzyki: 32%

- Chodzenie do restauracji, kawiarni lub pubu: 30%

Mieszkańcy chętnie wybierają również uczestnictwo w imprezach typu festyny, targi lub festiwale (25%), korzystanie z bibliotek lub domów kultury (23%) oraz uprawianie sportu, zwiedzanie zabytków/chodzenie do muzeów i wykonywanie prac ręcznych (każda z tych trzech aktywności uzyskała po 22% wskazań).

Warto zauważyć, że badanie wykazało również zainteresowanie konkretnymi formami przyszłych działań – najwięcej osób (39%) wyraziło chęć uczestnictwa w koncertach plenerowych i festynach.

Szczególnie młodszy badani spędzają czas na boiskach przy lokalnych szkołach publicznych. Inne wskazywane miejsca to nieliczne (zdaniem badanych) obiekty gastronomiczne oraz Miejski Ośrodek Kultury.

Badani wysoko cenią dotychczasową ofertę Miejskiego Ośrodka Kultury w Kobyłce w obszarze organizacji koncertów oraz wydarzeń plenerowych (m.in. Dni Dziecka, podczas których realizowane były badania diagnostyczne). Jeśli chodzi o ofertę stałą MOK, mieszkańcy podkreślają wysoką jakość oraz szeroki wachlarz zajęć – w tym grup teatralnych, tanecznych, muzycznych, plastycznych, zajęć dla najmłodszych oraz oferty dla seniorów. Dla uczestników zasadniczymi plusami są kompetencje i podejście instruktorów, bogaty program oraz możliwość przebywania w towarzystwie.

Tak młodzi ludzie mówią o zajęciach teatralnych w MOK:

„Ja zapisałem się w zeszłym roku i było bardzo wartościowe i w tym roku też się zapisałem. Z Panią Anią jest super (...) mam poczucie, że jak stoję na scenie i obok są moi znajomi to czuję power”.

Ścieżkami dotarcia do MOK są znajomi, własne zainteresowania („lubię aktorstwo”, „mam talent”), trafia się dzięki dniom otwartym, informacji w szkole, dobre doświadczenia z innych działań artystycznych. Młodzi podkreślają mobilizacyjną, aktywizującą funkcję uczestnictwa w aktywnościach kulturalnych w MOK:

„Jakbym tu nie przychodziła na zajęcia, to bym to bym leżała cały dzień w łóżku”.

Z pośród aktywności szczególnie młode osoby podkreślają jeżdżenie na rowerze, deskorolkach, hulajnogach (jeżdżenie oraz skakaniem wykonywanie trików). Pojedyncze wskazania w ramach warsztatów z młodzieżą – fotografia, robienie graffiti.

Główną barierą w dostępie do kultury i aktywnego spędzania czasu wolnego jest brak dopasowania programu do potrzeb odbiorców – dominująca grupa mieszkańców w ankiecie wskazała kategorię: „brak

ciekawej dla mnie oferty” (26%). Kolejnym ograniczeniem są codzienne obowiązki szkolne, zawodowe lub domowe (10%), wreszcie ograniczenia czasowe: 4%. Co ciekawe z badania wynika również, że bariery finansowe nie zostały wskazane przez ani jednego respondenta (0%), a trudności z dojazdem są problemem marginalnym (1%). Niewielka grupa ankietowanych (5%) zadeklarowała, że nie dostrzega żadnych utrudnień w dostępie do kultury.

Dla badanych najlepszą drogą pozyskiwania informacji o działaniach kulturalnych jest Facebook i fora kobyłkowskie. Facebooka i fizyczne wieszanie ogłoszeń (np. przy stacjach kolejowych, urzędach, szkołach) wymieniane jest jako najlepszy sposób komunikowania się z ludźmi.

Poszukiwane formy uczestnictwa w kulturze

Mieszkańcy Kobyłki są najbardziej zainteresowani uczestnictwem w koncertach plenerowych i festynach, co zadeklarowało 39% badanych. Pozostałe formy działań społecznych i kulturalnych, które cieszą się dużym zainteresowaniem, to:

- Warsztaty artystyczne i rękodzielnicze: 26%.
- Wydarzenia sportowe i rekreacyjne: 24%
- Wydarzenia integracyjne: 20%
- Działania dla dzieci: 20%.
- Działania dla młodzieży: 17%.
- Działania międzypokoleniowe: 12%.
- Działania dla seniorów: 5%.

Warto podkreślić, że w badaniu **ani jedna osoba nie zaznaczyła odpowiedzi, że nie chce uczestniczyć w żadnych działaniach społeczno-kulturalnych**, oznacza to duży potencjał zainteresowania w sytuacji realizacji nowych, innych aktywności w ramach inicjatyw lokalnych i innych aktywności lokalnych inicjowanych przez MOK.

Część mieszkańców wykazuje również chęć aktywnego współtworzenia lokalnej oferty kulturalnej. 17% respondentów zdecydowanie widzi się w roli osób współtworzących działania lokalne, a 21% uważa, że „być może” zaangażuje się w taką aktywność. Wśród konkretnych ról organizacyjnych najczęściej wskazywano bycie organizatorem/organizatorką (13%), osobą wspierającą promocję (9%) oraz wolontariuszem/wolontariuszką lub osobą prowadzącą warsztaty (po 7%).

Dotychczasowe doświadczenia mieszkańców Kobyłki w zakresie partycypacji społecznej i kulturalnej na podstawie wyników diagnozy nie są może ogromne, aczkolwiek widać sporo przykładów **Pozytywne doświadczeń**. Wypowiedzi mieszkańców wskazują na konkretne inicjatywy, które zapisały się w ich pamięci jako udane i wartościowe:

- Wspólnotowe biesiadowanie: Bardzo pozytywnie oceniono piknik na Czarnej Kawce (sierpień 2025), podczas którego pieczono pizzę w piecu wybudowanym przez seniorów. Było to działanie realnie jednoczące społeczność.
- Inicjatywy edukacyjno-kulturalne: Projekt KLIN przy bibliotece (realizowany ze stowarzyszeniem „Inna strona miasta”) został określony przez jednego z mieszkańców jako „coś genialnego”.
- **Wydarzenia muzyczne:** Koncerty świąteczne grupy **O(d)pal Vocal** („Muzyka Łączy Pokolenia”) oraz festiwal **Perła Baroku** są wskazywane jako przykłady wysokiej jakości oferty lokalnej.
- **Działania międzypokoleniowe:** Powstanie **Miejskiej Rady Seniorów** jest postrzegane jako inicjatywa, która ma szansę realnie poprawić jakość życia wszystkich mieszkańców, nie tylko osób starszych

Utrudnienia w angażowaniu się

Mieszkańcy napotykają szereg barier, które zniechęcają ich do aktywności to: brak dopasowanej oferty, deficyt informacji, obowiązki codzienne, infrastruktura i komunikacja. Ponadto bariery psychologiczne i społeczne - niektórzy respondenci zauważają „brak większego zainteresowania i zaangażowania innych mieszkańców”, co może prowadzić do poczucia marazmu i rezygnacji z własnych pomysłów.

Szczegółowe bariery zostały opisane w podrozdziale *Wyzwania i problemy*

Mapa kulturowego potencjału miasta

Mapa Miejsc (przestrzenie dla kultury)

W badaniu zadaliśmy pytanie *Czy zna Pan/Pani w Kobyłce miejsca mające potencjał do organizacji wydarzeń i działań społeczno-kulturalnych?* Analiza odpowiedzi na pytanie o miejsca z potencjałem do działań społeczno-kulturalnych pokazuje, że ponad połowa ankietowanych (52%) dostrzega w Kobyłce konkretne lokalizacje, które mogłyby zostać lepiej wykorzystane. Mieszkańcy wymieniają zarówno istniejące instytucje, jak i tereny zielone czy obiekty obecnie niedostępne dla szerokiej publiczności.

Poniżej znajduje się szczegółowe zestawienie tych miejsc pogrupowane według ich charakteru:

1. Instytucje publiczne i edukacyjne

Mieszkańcy wskazują na fundamenty miejskiej infrastruktury, które jednak wymagają nowej energii lub rozbudowy:

- Miejski Ośrodek Kultury (MOK): choć jest głównym punktem działań, respondenci zauważają, że obecny budynek ma liczne ograniczenia i brakuje mu nowoczesnej sali widowiskowej (na wzór podawanych przez badanych centrów kultury w Wawrze czy na Gocławiu).
- Miejska Biblioteka Publiczna: często wskazywana jako miejsce o dużym, już częściowo wykorzystanym potencjale.
- Szkoły Podstawowe (szczególnie SP3): badani mieszkańcy widzą potencjał w hali sportowej oraz auli widowiskowej przy SP3, a także w ogólnodostępnych boiskach szkolnych.
- Muzeum Motoryzacji i Techniki wskazywany jako unikalny punkt na mapie miasta.

2. Place, skwery i przestrzenie miejskie

Doceniane są miejsca niedawno zrewitalizowane, ale mieszkańcy oczekują tam większej liczby wydarzeń:

- Plac 15 Sierpnia: określany często jako „udana inwestycja”, idealna do organizacji koncertów i wydarzeń plenerowych. W ramach badania animacyjnego realizowanego w trakcie festynu z okazji Dnia Dziecka to właśnie to miejsce badani wskazywali najczęściej jako lokalizację z największym potencjałem na organizację wydarzeń plenerowych.
- Skwer Czarna Kawka: w opinii badanych ogród społeczny, który staje się „sympatycznym miejscem” i mógłby jeszcze częściej integrować lokalną społeczność.
- Poczta i budynki Urzędu Miasta: pojawiły się sugestie wykorzystania budynku starej poczty (który jest na sprzedaż) oraz opuszczonych budynków przy urzędzie.

3. Tereny zielone i atrakcyjne lokalizacje

Mieszkańcy widzą największy potencjał w przyrodzie i miejscach z historią:

- Stary basen (Kacze Doły): To miejsce pojawia się w odpowiedziach najczęściej. Choć obecnie jest zaniedbane, respondenci określają je jako „miejsce o ogromnym potencjale” i idealną przestrzeń na park, trasy rowerowe czy rekreację.
- Wicher Kobyłka: tereny wokół klubu sportowego, stadiony i hale.

- Przestrzenie wzdłuż torów, które mogłyby służyć spacerowiczom i rowerzystom, ponadto Glinianki (teren rekreacyjny i kąpielisko znajdujące się co prawda w Zielonce, ale chętnie odwiedzane również przez mieszkańców Kobyłki).

4. Tereny parafialne (Bazylika św. Trójcy)

Wyraźnym głosem mieszkańców jest postulat otwarcia terenów należących do Kościoła:

- Ogrody parafialne i teren za plebanią: respondenci wskazują, że dzieci nie mają gdzie biegać, podczas gdy za „wielkim ceglany płotem” znajduje się niewykorzystany ogród, który mógłby służyć miastu.
- Park przy Bazylice: miejsce już znane, ale wciąż postrzegane jako mające rezerwy do animacji społecznej.

5. Inne propozycje

- Łąka na ul. Paproci: choć prywatna, ma z perspektywy badanych mieszkańców duży potencjał – już teraz bawią się tam dzieci z pobliskiej szkoły.
- Działka przy ul. Załuskiego: pusty teren między Netto a parafią, gdzie mieszkańcy chętnie widzieliby park z małymi kawiarniami zamiast kolejnej zabudowy deweloperskiej.

Podsumowując, analiza pokazuje, że mieszkańcy nie tylko znają te miejsca, ale też często ubolewają nad brakiem ich pełnego wykorzystania (np. MOK znajdujący się w budynku wymagającym zdaniem mieszkańców remontu). Widoczna jest potrzeba posiadania nowoczesnego centrum kultury oraz lepszego zagospodarowania terenów zielonych (jak Kacze Doły), by stworzyć w Kobyłce prawdziwe serce miasta.

Zdj.1. Mapa miejsc o potencjale kulturotwórczym – wg. wskazań uczestników pikniku z okazji Dnia Dziecka

Na pytanie o przestrzeń lub obiekty, które mogłyby częściej służyć mieszkańcom do wspólnych działań, odpowiedzi udzieliło 40% ankietowanych. Analiza tych wypowiedzi wskazuje na kilka kluczowych lokalizacji o różnym charakterze – od instytucji publicznych, przez tereny zielone, aż po obiekty sakralne i sportowe. Oto szczegółowe zestawienie miejsc wskazanych przez mieszkańców:

1. Instytucje i obiekty publiczne

Najczęściej wymieniane są miejsca już istniejące, które zdaniem mieszkańców mają niewykorzystany potencjał:

- Miejski Ośrodek Kultury (MOK): choć jest głównym punktem na mapie kulturalnej, niektórzy zauważają, że „mało się tam dzieje ostatnio”.
- Miejska Biblioteka Publiczna: wskazywana jako naturalne miejsce spotkań i działań wspólnych.
- Szkoły i ich infrastruktura: mieszkańcy widzą ogromny potencjał w halach sportowych, boiskach oraz aulach widowiskowych (szczególnie w Szkole Podstawowej nr 3).
- Ochotnicza Straż Pożarna (OSP): wskazano na salę w budynku OSP, która ma już ponad 70-cio letnią historię jako miejsce do zagospodarowania.

2. Tereny zielone i rekreacyjne

To kategoria budząca największe emocje i najczęściej pojawiająca się w odpowiedziach:

- Stary Basen (Kacze Doły): Miejsce określane przez szczególnie młodych badanych jako „kultowe na całym Mazowszu”. Mieszkańcy ubolewają nad jego obecnym stanem („zdeastrowany”), widząc w nim potencjał na trasy rowerowe, biegowe, spacerowe czy zawody typu DIRT (rowerowe).
- Plac 15 Sierpnia oraz Skwer Czarna Kawka: Miejsca te są oceniane pozytywnie, ale mieszkańcy chcieliby ich jeszcze częstszego i bardziej intensywnego wykorzystania do animacji.
- Rezerwat Grabicz oraz lasy: Wskazano las między ulicami Serwitucką, Wiaduktem i Truskawkową jako świetnie nadający się pod trasy rowerowe i spacerowe.
- Tereny wzdłuż torów w stronę Glinek (zalewu co prawda znajdującego się w sąsiednim mieście Zielonka, ale często odwiedzanym również przez mieszkańców Kobyłki) jako potencjalna przestrzeń rekreacyjna.

3. Tereny parafialne

Wyraźnym postulatem jest otwarcie terenów należących do Parafii św. Trójcy:

- Mieszkańcy wskazują na ogrody parafialne oraz plac za plebanią jako idealne miejsce na przestrzeń dla dzieci i wspólne działania, które obecnie jest odizolowane „wielkim ceglany płotem”.

4. Obiekty sportowe

- Klub Wicher Kobyłka: stadion i przyległe tereny.
- Skatepark, położony na terenie MKS Wicher: pojawiła się opinia w grupie młodzieży, że rampa powinna być „trochę mocniej przebudowana tak, żeby były lepsze kąty do skakania”, a sam skatepark bardziej rozbudowany (więcej elementów infrastruktury do ćwiczenia trików).

5. Nowe propozycje i budynki do rewitalizacji

Ankietowani wskazali również konkretne obiekty, które mogłyby zyskać nową funkcję społeczno-kulturalną:

- Remontowany pałacyk (zabytkowa Willa Wilhelma Lewego, tzw. Pałacyk na Źródniku z początku XX wieku przy ul. Rumuńskiej 2): propozycja, aby po zakończeniu prac był otwarty dla organizacji i mieszkańców.
- Budynek starej poczty: wskazany jako miejsce, które od dłuższego czasu jest na sprzedaż, a mogłoby służyć miastu.

- Opuszczone budynki przy Urzędzie Miasta.
- Puste działki i łąki: np. prywatna łąka na ul. Paproci (już teraz przyciągająca dzieci) czy pusta działka przy ul. Załuskiego (sugerowany park z kawiarniami).

Podsumowując, mieszkańcy Kobyłki widzą dużą szansę w rewitalizacji miejsc „zapomnianych” (jak stary basen) oraz w lepszym udostępnianiu istniejącej infrastruktury dla szerokiego grona odbiorców.

Zdj.2. Młodzi mieszkańcy Kobyłki podczas wskazywania miejsc o potencjale kulturotwórczym – w trakcie pikniku z okazji Dnia Dziecka.

Mapa ludzi/organizacji

Na podstawie wyników ankiety oraz warsztatów diagnostycznych i wywiadów indywidualnych można wskazać kilka grup/osób które wyróżniają się największą aktywnością społeczną w Kobyłce zdaniem respondentów:

1. Seniorzy

Na podstawie opinii badanych jest to jedna z najbardziej widocznych i zorganizowanych grup w mieście. Seniorzy działają w ramach:

- Kobyłkowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku (KUTW) – zainicjowali m.in. budowę pieca na skwerze Czarna Kawka i organizację pikników integracyjnych.

- Miejskiej Rady Seniorów – postrzeganej jako ważna inicjatywa oddolna wpływająca na jakość życia wszystkich mieszkańców.
- Klubu Seniora – regularnie wymienianego przez ankietowanych jako aktywna grupa lokalna.

Seniorzy również aktywnie uczestniczyli w badaniach diagnostycznych – była to grupa, z którą został przeprowadzany jeden z warsztatów diagnostycznych.

Zdj.3.Seniorzy w trakcie warsztatu diagnostycznego.

2. Rady Rodziców

Z perspektywy badanych szczególną aktywność wykazuje Rada Rodziców przy Szkole Podstawowej nr 3, ale wspomniane są również rady z innych szkół. Grupy te organizują:

- Pikniki i kiermasze szkolne.
- Wydarzenia integracyjne jednoczące społeczność szkolną i lokalną.

3. Grupy rekreacyjne, sportowe oraz NGO-sy

Mieszkańcy bardzo często identyfikują grupy promujące aktywny tryb życia:

- Kijki z Kobyłki – grupa spacerowa prowadzona przez Marcina Stelągowskiego, bardzo rozpoznawalna w mieście.
- Fundacja Warszawska Orkiestra Symfoniczna „SONATA” im. Bogumiła Łepeckiego
- Fit Asia (Joanna Wasiak) – organizująca zajęcia rekreacyjne.
- Stowarzyszenie Siatkówka w Kobyłce
- Klub Wicher Kobyłka.
- Oddział PSONI – ogólnopolska organizacja rodziców¹⁾ dzieci z niepełnosprawnością, na co dzień pracująca w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnością. Oddział w Kobyłce jest min. zaangażowany w dziedzinie aktywności sportowej w organizację biegów charytatywnych

4. Grupy artystyczne i muzyczne

W sferze kultury dominują inicjatywy oddolne skupione wokół konkretnych twórców:

- O(d)pal Vocal (Dominik i Marcela Opalińscy) – prowadzą studio, fundację oraz chór, organizując m.in. popularne Koncerty Świąteczne.
- Teatr Paszcza oraz grupa Szyba Awaryjna.
- Fundacja Perła Baroku – organizująca festiwal muzyczny o wysokiej randze.

5. Organizacje społeczne i grupy nieformalne

- Stowarzyszenie Akcja Aktywacja oraz Stowarzyszenie Qźnia – grupy angażujące się w różnorodne projekty społeczne. Akcja Aktywacja zajmuje się ekologią, wolontariatem, szeroko pojętą integracją sąsiedzką oraz promocją zdrowego stylu życia. Stowarzyszenie Qźnia skupia się na aktywizacji społecznej i zawodowej.
- Towarzystwo Przyjaciół Miasta Kobyłka.
- Harcerstwo i oazy – stanowiące główny trzon aktywności dla dzieci i części młodzieży zdaniem wielu badanych.
- Grupa teatralna działająca przy MOK.
- Wolontariusze skupieni wokół lokalnego sztabu WOŚP.

6. Lokalni artyści i twórcy

Część już została wymieniona w wyżej wskazanych działaniach i/lub inicjatywach. Ponadto w badaniu wskazano na takie osoby jak: Natalia Kaczmarek (wokalistka), Rafał Mianowicz (perkusista), Paulina Stekla (studio dźwięku) i Joanna Polkowska (aktorka, wokalistka).

Warto zauważyć, że choć seniorzy i rodzice są bardzo aktywni, sami mieszkańcy wskazują na deficyt aktywności i oferty dla młodzieży oraz młodych dorosłych i dorosłych (26-40+), którzy często nie należą do wymienionych wyżej sformalizowanych grup. Oczywiście warto pamiętać, że ta grupa ze względu na obowiązki zawodowe (często w Warszawie), styl życia, jeżeli już wskazuje na gotowość uczestnictwa w zajęciach, działaniach kulturalnych to albo w godzinach popołudniowo-wieczornych albo w weekendy.

Znajomość zasobów ludzkich i rzeczowych

Powyższa analiza miejsc z potencjałem kulturowym, a przede wszystkim mapę ludzi i organizacji aktywnych w Kobyłce pokazuje na dużą świadomość lokalnych zasobów ludzkich oraz rzeczowych, czy raczej infrastrukturalnych, przestrzennych, przyrodniczych.

Jednym z zasobów składających się na kompetencje mieszkańców Kobyłki jest wielokrotnie przy różnych okolicznościach w trakcie diagnozy i przez różnych badanych podkreślana postawa otwartości i chęci do wspólnych działań, potrzeba integracji i budowania więzi.

O kompetencjach animatorów i instruktorów prowadzących zajęcia, grupy w MOK mówią sami uczestnicy tych zajęć:

„Bardzo, bardzo profesjonalne prowadzenie, duże umiejętności zaangażowanie, taka jest nasza pani prowadząca. Nie tylko sama jest świetna w tym co robi, ale też umie przekazać”.

Mapowanie lokalnych podmiotów

Mapowanie pola lokalnej kultury w Kobyłce polega na osadzeniu na mapie miasta zinstytucjonalizowanych oraz sformalizowanych podmiotów aktywnych kulturalnie w mieście (głównie posiadających swoje siedziby), lecz także przedstawienie obszarów aktywności grup nieformalnych w danych częściach miasta. Warto pamiętać, że proces ten wykonany w trakcie diagnozy może nie być on kompletny i będzie wymagał w wymaga weryfikacji oraz uzupełnienia wraz z rozwojem, zmianami działań w Kobyłce. Wiele z inicjatyw nieformalnym zmienia na przestrzeni miesięcy swój charakter, czasowo się dezaktywuje czy kończy działalność. Wiele nieinstytucjonalnych (celowo lub z konieczności) podmiotów funkcjonuje w obrębie

konkretnych środowisk, nie „upubliczniając się” w mediach tradycyjnych czy social mediach, więc tym bardziej trudne jest zbudowanie pełnego obrazu osób i grup twórczych w polu kultury w Kobyłce.

Na aktualną mapę podmiotów składają się:

- szkoły, przedszkola, placówki edukacyjne – miejsca ich aktywności w przypadku placówek oświatowych związane są z rejonizacją i sieć tych placówek obejmuje całą Kobyłkę,
- kluby, organizacje, sekcje sportowe – potencjał współpracy o charakterze zinstytucjonalizowanym wobec kilkunastu klubów, NGO-sów sportowych pełni Miejska Rada Sportu w Kobyłce,
- organizacje pozarządowe,
- grupy nieformalne,
- parafie,
- przedsiębiorstwa, firmy

Potencjał współpracy poszczególnych podmiotów wymaga dodatkowego badania

Potencjał mieszkańców do współtworzenia inicjatyw

Analizując mapę miejsc z potencjałem kulturotwórczym, a przede wszystkim mapę ludzi i organizacji aktywnych w Kobyłce widać zasoby i kompetencje mieszkańców do realizacji inicjatyw lokalnych. Widać, że badani rozpoznają aktywne osoby/podmioty.

Potencjałem do współtworzenia inicjatyw są deklarowane postawy **gotowości części mieszkańców do włączenia się w aktywności kulturalno-społeczne** - część uczestników badania wskazywała na chęć aktywnego współtworzenia lokalnej oferty kulturalnej. 17% respondentów zdecydowanie widzi się w roli osób współtworzących działania lokalne, a 21% uważa, że „być może” zaangażuje się w taką aktywność. W ramach wywiadów padały takie deklaracje:

„Ja najbardziej byłby zainteresowany wydarzeniami muzycznymi, także współtworzeniem ich. Z całą pewnością mogę i chciałbym”.

Wśród konkretnych ról organizacyjnych najczęściej wskazywano bycie organizatorem/organizatorką (13%), osobą wspierającą promocję (9%) oraz wolontariuszem/wolontariuszką lub osobą prowadzącą warsztaty (po 7%).

Co motywuje mieszkańców do działania?

Motywacja do włączania się w inicjatywy lokalne wynika z kilku kluczowych potrzeb i zasobów:

- Chęć dzielenia się własnymi pasjami i umiejętnościami: respondenci deklarują, że mogą wesprzeć realizację inicjatyw swoimi talentami w takich dziedzinach jak: promocja, fotografia, rękodzieło, muzyka, sport, gotowanie oraz praca z dziećmi.
- Poczucie wspólnoty i patriotyzm lokalny: wielu mieszkańców podkreśla, że lubi Kobylkę za „społeczność, którą tu budujemy i która się wspiera” oraz za życzliwość sąsiadów. To poczucie więzi jest silnym motorem do działań oddolnych, takich jak wspólne bieganie, pikniki sąsiedzkie czy sprzątanie lasów.
- Wypełnianie luk w ofercie: część osób motywuje brak satysfakcjonujących wydarzeń dla ich grup wiekowych (np. 30-40+ lub rodzice małych dzieci). Jeden z respondentów wprost przyznaje, że myśli o zorganizowaniu czegoś własnego, ponieważ nie zna lokalnych twórców ani ciekawych inicjatyw.
- Chęć pełnienia konkretnych ról: Mieszkańcy najchętniej widzą się w rolach organizatorów, osób wspierających promocję, wolontariuszy oraz prowadzących warsztaty.

Co zniechęca mieszkańców do aktywności?

Bariery uczestnictwa i zaangażowania są wyraźnie zdefiniowane w badaniu:

- Brak interesującej oferty (26%): to najczęściej wskazywana przeszkoda. Mieszkańcy często czują, że program miejski nie jest do nich skierowany.
- Problemy z komunikacją (12%): zdaniem części badanych brak pełnej informacji o wydarzeniach sprawia, że potencjalni chętni nie dowiadują się o możliwościach włączenia się w działania.
- Obowiązki codzienne: praca, szkoła oraz obowiązki domowe są barierą dla ok. 10% badanych.
- Ograniczona oferta instytucjonalna: mieszkańcy zauważają, że np. MOK „rano świeci pustkami”, a jego oferta jest postrzegana jako mało atrakcyjna lub zbyt komercyjna, co budzi opór przed aktywnym wspieraniem tych działań.
- Brak odpowiedniej infrastruktury: niedostatek nowoczesnych sal (widowiskowych, wystawowych) oraz miejsc spotkań „z tanią herbatką lub kawką” powoduje, że mieszkańcy nie mają fizycznej przestrzeni, w której mogliby realizować swoje inicjatywy.
- Poczucie marazmu społecznego: niektórzy respondenci jako brak wskazują „większe zainteresowanie i zaangażowanie mieszkańców”, co sugeruje, że część osób zniechęca się niską frekwencją lub brakiem entuzjazmu u innych.

Rekomendacje mieszkańców i pomysły na inicjatywy lokalne

W kontekście rekomendacji oraz wskazówek dotyczących inicjatyw lokalnych, mieszkańcy Kobyłki podkreślają potrzebę organizacji następujących działań:

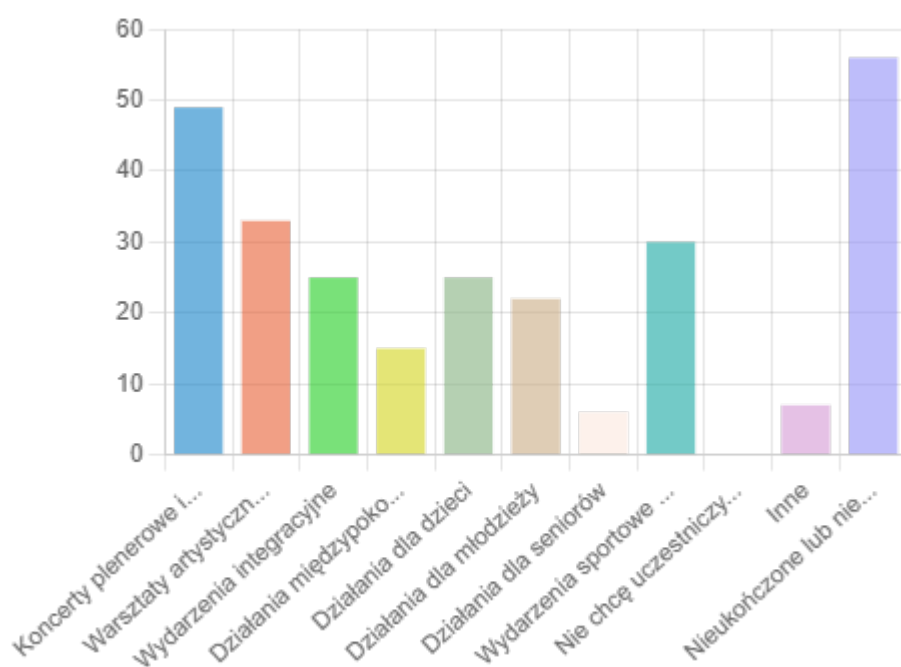
- **Integracja sąsiedzka:** działania, imprezy, spotkania, ogniska i pikniki sąsiedzkie o charakterze integrującym, również międzypokoleniowym. Potrzeba takich spotkań wiąże się z ogólnym postulatem badanych mieszkańców o wydarzeniach angażujących społeczność i jednoczących „starych” mieszkańców z nowymi.
- **Wydarzenia filmowe:** pokazy filmowe, kino plenerowe, festiwale filmowe.
- **Sport:** wszelkiego rodzaju zawody sportowe (piłka nożna, koszykówka, siatkówka).
- **Aktywizacja młodzieży:** działania zwiększające podmiotowość dzieci i młodzieży – inicjatywy angażujące je w jak największym stopniu, od etapu organizacji po realizację.
- **Muzyka i koncerty:** organizacja koncertów muzyki jazzowej, hip-hopowej, elektronicznej, poważnej i dawnej. W ankiecie największa grupa mieszkańców wskazała, że chciałaby wziąć udział właśnie w koncertach plenerowych i festynach.
- **Teatr:** przeglądy, warsztaty, zajęcia oraz występy teatralne.
- **Edukacja artystyczna:** warsztaty artystyczne i rękodzielnicze – to druga po koncertach plenerowych i festynach kategoria działań, w których mieszkańcy chcieliby wziąć udział.
- **Taniec i śpiew:** zajęcia, występy, konkursy taneczne oraz zajęcia wokalne, organizacja wydarzeń z karaoke, potańcówki letnie.
- **Literatura:** spotkania literackie, klub książki, klub dyskusyjny.
- **Kulinaria:** warsztaty kulinarne (np. kuchnia włoska), wypieki, ciasta. W tym zakresie pojawiło się sporo wskazań w ankiecie: badani wskazują na potrzebę organizacji wydarzeń łączących wspólnie biesiadowanie z nauką nowych umiejętności. Wśród konkretnych propozycji warsztatów kulinarno-integracyjnych pojawiają się: (1) Wspólne gotowanie i poznawanie kultur, (2) Pikniki z wypiekami (przykład pieca na Czarnej Kawce). jako udany przykład oddolnej inicjatywy integracyjnej wskazano piknik na skwerze Czarna Kawka, podczas którego mieszkańcy wspólnie piekli pizzę w piecu wybudowanym z inicjatywy seniorów z Uniwersytetu Trzeciego Wieku, (3) Wykorzystanie lokalnych talentów: W badaniu ankietowym gotowanie zostało wymienione przez mieszkańców jako jedna z umiejętności i pasji, które mogliby wykorzystać przy współtworzeniu i organizacji lokalnych działań

kulturalnych, (4) Warsztaty kulinarne jako element marzeń: Respondenci wprost wpisywali „warsztaty kulinarne” na listę działań, których brakuje im w obecnej ofercie miasta.

- **Aktywność w terenie:** gry terenowe, miejskie biegi, rajdy rowerowe.
- **Działania społeczne:** zbiórki dla zwierząt, działania charytatywne.
- **Ruch i zdrowie:** zajęcia z samoobrony, joga, fitness oraz gimnastyka korekcyjna.
- **Spotkania autorskie:** spotkania z ciekawymi ludźmi – artystami, podróżnikami.
- **Graffiti** – miejsce na możliwość przygotowanie graffiti, ja to ujmuje młoda uczestniczka warsztatu diagnostycznego: *„zajęcia z przygotowania prac graficznych z profesjonalistami, którzy by mogli nauczyć jak to robić”*.
- **Zajęcia z fotografii,**
- **Jedno pomieszczenie przeznaczone dla młodzieży:** badani młodzi ludzie tak to określają: *„taki rodzaju Jugenklub jak w Niemczech, taka kańciapa, nawet małe pomieszczenie dla młodych ludzi”*.
- **Pełne wyposażenie do działań teatralnych (wyposażona sala, profesjonalna charakteryzatornia)**
- **Wystawy tematyczne:** np. poświęcone mandze
- **Ograniczenia infrastrukturalne i pod względem liczby eventów** – np. pomysły na eventy z animatorami dla młodszych dzieci, renowacja starego basenu (najbliższy kryty basen jest w Wołominie).
- **Turystyka:** wyjazdy integracyjne (wskazywane szczególnie przez seniorów).

Potrzeby i propozycje działań z perspektywy różnych grup mieszkańców

Badani w ankiecie on-line wskazali preferowane przez siebie formy działań społeczno - kulturalnych:

Wykres. 2. Odpowiedź na pytanie: W jakich formach działań społecznych lub kulturalnych chciał(a)by Pan/Pani uczestniczyć? (N= 97)

Największa grupa (49%) wybrała koncerty plenerowe i festyny. Następnie warsztaty artystyczne i rękodzielnicze (33%). Trzecim pod względem liczby wskazań były wydarzenia sportowe i rekreacyjne (30%). Warto na te wyniki spojrzeć z perspektywy wieku osób uczestniczących w badaniu. W ankiecie największą grupę stanowią osoby w przedziale 35-44 lata (25%), dalej 35-44 lata (14%) wreszcie 25-34 lata (10%). Jednocześnie prawie 70% badanych to kobiety. Tym, można tłumaczyć mniejszą popularnością imprez sportowych – mniejsza reprezentacja dzieci i młodzieży oraz mężczyzn w badaniu.

Uczestnicy badania wskazali szereg konkretnych zajęć i warsztatów, wydarzeń które ich zdaniem mogą być przedmiotem inicjatyw lokalnych i szerzej mogłyby pojawić się w ofercie Miejskiego Ośrodka Kultury (MOK) w Kobyłce, szczególnie z myślą o osobach dorosłych (w tym grupie 30–40+), które czują się obecnie pominięte.

Oto szczegółowa lista zajęć, o których marzą badani mieszkańcy:

Warsztaty artystyczne i rzemieślnicze

- Ceramika i rzemiosło: jednym z częściej wymienianych marzeń jest profesjonalna pracownia ceramiki oraz regularne zajęcia z lepienia.

- Kursy stolarskie: we wskazaniach w ankiecie pojawiło się zapotrzebowanie na naukę pracy w drewnie.
- Sztuki wizualne: Proponowane są zajęcia malarskie dla dorosłych oraz stworzenie klubu fotograficznego.
- Rękodzieło i hobby: wskazywano na warsztaty z szycia, projektowania, robienia biżuterii a także nowoczesne formy jak scrapbooking czy journaling.

Zajęcia muzyczne i taneczne

- Chór dla dorosłych: respondenci podkreślali brak chóru na miejscu, przez co niektórzy muszą dojeżdżać na takie próby do innych miast.
- Potańcówki: istnieje silna potrzeba organizacji regularnych wieczorów tanecznych i potańcówek dla dorosłych.

Rozwój osobisty i rekreacja

- Warsztaty kulinarne: mieszkańcy są zainteresowani wspólnym gotowaniem oraz poznawaniem tradycji kulinarnych innych krajów.
- Joga i zajęcia ruchowe: pojawiły się prośby o bezpłatną jogę oraz zajęcia sportowe dla dorosłych.
- Edukacja i spotkania: marzeniem są spotkania z psychologami (np. na wzór spotkań z Ewą Woydyłło) oraz wykłady/warsztaty edukacyjne.

Dedykowane formy zajęć

- Dla ojców: specyficzna potrzeba dotycząca organizacji warsztatów dla ojców z dziećmi.
- Dla mam: stworzenie przestrzeni kawiarniano-kulturalnej z animacjami, gdzie mamy z niemowlętami mogłyby się integrować.
- Dla osób bezdzietnych: mieszkańcy sugerują wprowadzenie zajęć skierowanych do osób, które nie mają dzieci i szukają rozrywek w swoim gronie.

Celebrowanie tradycji i historii Kobyłki

Jeden z badanych podkreśla, że:

„Bardziej wartościowe byłoby pokazywanie indywidualnego charakteru miasta i jego tradycji, niż zapraszanie dużych artystów i robienie festynu”.

Rozmówca podkreśla, że działaniami możliwymi do realizacji w tym zakresie jest inscenizacja bitwy z Kozakami i celebrowanie postaci związanych z Kobylką oraz historii fabryki pasów kontuszowych.

Mieszkańcy podkreślają, że zależy im na zajęciach niekomercyjnych (nie tylko płatnych) oraz na takich, które nie odbywałyby się wyłącznie w godzinach porannych, kiedy większość dorosłych jest w pracy.

Jednocześnie badani mieszkańcy zwracali uwagę, że oferta kulturalna często kierowana jest głównie do dwóch grup – dzieci i seniorzy, co zniechęca inne grupy mieszkańców, szczególnie osoby w średnim wieku, młodzież. Zdaniem badanych przydałoby się więcej wydarzeń międzypokoleniowych oraz inicjatyw odpowiadających na aktualne zainteresowania mieszkańców.

Zdj.3. Plakat zachęcający do udziału w badaniu diagnostycznym oraz w całym projekcie.

Rekomendacje do Regulaminu naboru Inicjatyw Lokalnych

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy lokalnej można określić najważniejsze kierunki rozwijania aktywności kulturalnej w Kobylce. W odniesieniu do planowanego naboru pomysłów na inicjatywy lokalne, szczególnie cenne będą działania o następujących cechach/charakterystykach:

1. **Inicjatywy realizowane w plenerze, wykorzystujące tereny zielone i przestrzenie otwarte** – w miejscach o istotnych walorach przyrodniczo-kulturowych, a jednocześnie popularnych wśród mieszkanki i mieszkańców Kobyłki (szczególnie na placu 15 Sierpnia). Uczestnicy diagnozy wielokrotnie wskazywali na potrzebę rozbudowania oferty wydarzeń na świeżym powietrzu (występy muzyczne, prezentacje talentów, zawody sportowe, działania integracyjne, potańcówki letnie).
2. **Inicjatywy stwarzające okazję do bycia razem (integracja starych i nowych mieszkańców)** – nawiązywania nowych znajomości, przebywania z innymi osobami w niezobowiązującej atmosferze oraz szeroko pojętej integracji mieszkanki i mieszkańców. Istotne jest patrząc na wyniki diagnozy tworzenie, w sytuacji braku miejsc stałych tymczasowych miejsca spotkań i budowanie lokalnych więzi.
3. **Inicjatywy młodzieżowe** – zgłaszane i/lub realizowane przez młodzież oraz zakładające jej aktywne zaangażowanie (młodzi jak współtwórcy, a nie tylko odbiorcy). Rekomendacja ta wynika z potrzeby tworzenia w lokalnym otoczeniu jak najlepszych warunków do rozwoju społecznego, twórczego i osobistego młodych ludzi. Kultura może być dla nich efektywnym narzędziem budowania poczucia sprawczości. Jednocześnie, ze względu na brak w Kobyłce szkół ponadpodstawowych, tym bardziej istotne jest budowanie więzi młodych ludzi z miastem.
4. **Działania odwołujące się do historii i tożsamości Kobyłki** – średniowieczny rodowód miejscowości, nazwa związana z hodowlą koni (kobyłki), wydarzenia historyczne, tradycja materialna (zabytki) i niematerialna (folklor). Wśród pomysłów związanych z historią pojawiły się wskazania na inscenizacje bitwy z Kozakami i celebrowanie postaci związanych z Kobyłką oraz historii fabryki pasów kontuszowych.
5. **Działania tematyczne** – realizacja pokazów filmowych, warsztatów kulinarnych czy spotkań z ciekawymi osobami i ekspertami, które będą poświęcone np. kulturze wybranego kraju, regionu lub konkretnej książce, mandze. Młodzież wskazywała działania związane z komunikacją (kolejka) – przejazd starymi składami, zajęcia poświęcone historii kolei, związku Kobyłki z koleją. Również seniorzy podkreślają potencjał inicjatyw związanych z koleją - np. rozwijanie wystawy makiet kolejowych i dbanie o nią.

Rekomendacje dotyczące budowania trwałej współpracy lokalnej

Główny cel jaki postawił sobie Miejskiego Ośrodka Kultury w Kobyłce w ramach projektu „Kobyłka (od)Nowa – sąsiedzkie projektowanie kultury” jest procesowa transformacja MOK w stronę instytucji otwartej, partycypacyjnej i odpowiadającej na realne potrzeby dynamicznie zmieniającej się społeczności lokalnej. Aby ten cel osiągnąć istotne jest budowanie i wzmacnianie współpracy lokalnej. Myśląc o etapach i metodyce tego procesu konieczna jest:

1. Identyfikacja lokalnych liderów (pogłębiony proces mapowania)

Współpraca powinna opierać się na osobach i grupach już rozpoznawalnych i aktywnych w Kobyłce, które cieszą się zaufaniem społecznym, przede wszystkim:

- Twórcy i animatorzy kultury:
- Instytucje publiczne
- Liderzy rekreacji i sportu:
- Organizacje
- Warto uwzględnić w tej potencjał oddolny – diagnoza pokazała, że 17% mieszkańców gotowych jest na współtworzenie inicjatyw.

2. Tworzenie partnerstw

Budowanie trwałych relacji powinno wykraczać poza ramy instytucjonalne, mieć charakter systemowy:

- Partnerstwa instytucjonalne: np. ścisła kooperacja między MOK-iem, Biblioteką Miejską a szkołami (wykorzystanie hal i auli, np. w SP3) pozwoli na lepsze wykorzystanie zasobów.
- Dialog z Parafią św. Trójcy: mieszkańcy akcentują potrzebę otwarcia ogrodów parafialnych i terenu za plebanią dla działań społecznych i zabaw dla dzieci.
- Współpraca z NGO-sami i sektorem prywatnym: włączanie lokalnych rzemieślników, gastronomii (marzenie o „sensownej kawiarni”) oraz stowarzyszeń (np. „Inna strona miasta”) w realizację projektów.

3. Spotkania animacyjne

Aby przełamać poczucie braku oferty dla dorosłych, należy zorganizować cykl spotkań:

- Grupa 30-40+: Konieczne są spotkania dedykowane osobom w tym wieku, które czują się najbardziej pominięte w ofercie miasta.

- Spotkania sąsiedzkie i dzielnicowe: Zamiast wydarzeń wyłącznie w centrum, mieszkańcy proponują atrakcje rozproszone w takich oddalonych od centrum lokalizacjach jak Maciołki, Jędrzejek czy Sosnówka (np. zawody, mecze).
- Networking twórców: stworzenie przestrzeni do wymiany myśli między lokalnymi artystami a młodzieżą.

4. Nabór pomysłów

Nabór powinien odpowiadać na konkretne potrzeby, preferencje, marzenia wskazane w diagnozy lokalnej:

5. Mentoring /wsparcie autorów inicjatyw

Wsparcie dla osób chcących działać oddolnie:

- Wsparcie techniczne i promocyjne: Mieszkańcy deklarują umiejętności, ale potrzebują infrastruktury (np. sali widowiskowej z prawdziwego zdarzenia) i pomocy w nagłośnieniu wydarzeń.
- Wykorzystanie kompetencji mieszkańców: Osoby gotowe do współtworzenia (organizatorzy, animatorzy, technicy) powinny otrzymać wsparcie merytoryczne ze strony pracowników MOK-u.

6. Realizacja projektów

Projekty powinny być realizowane w miejscach o największym potencjale społecznym:

- Przestrzenie zielone: Rewitalizacja i animacja „kultowych” miejsc, takich jak Stary Basen (Kacze Doły), oraz dalsze rozwijanie Skweru Czarna Kawka.
- Wykorzystanie placów i skwerów: Intensyfikacja działań na Placu 15 Sierpnia (zajęcia otwarte, mini koncerty).
- Inicjatywy międzypokoleniowe: realizacja projektów łączących seniorów (np. wspólne pieczenie pizzy) z młodymi rodzinami.

7. Ewaluacja i utrzymanie współpracy

Aby współpraca nie była jednorazowa, należy zadbać o systematyczność:

- Efektywna komunikacja
- Badanie satysfakcji
- Budowanie tożsamości lokalnej: m.in. wykorzystanie dumy z „małomiasteczkowego klimatu” i bliskości natury do wzmacniania więzi sąsiedzkich.

Podsumowanie

Proces, jakim jest diagnoza lokalna realizowana w modelu partycypacyjnym daje szansę nie tylko na zabranie danych, ale również na zaangażowanie, budowanie motywacji do dalszych działań lokalnych uczestników badania (samiych mieszkańców) oraz nawiązywanie/wzmacnianie relacji/więzi pomiędzy animatorami z domów kultury a lokalną społecznością. Wydaje się, że ten postulat został zrealizowany w wypadku diagnozy lokalnej prowadzonej latem 2026 roku w ramach programu Dom Kultury + Inicjatyw Lokalne w Kobylce. Udało się zebrać opinie kilkuset mieszkańców i mieszkanek, z różnych grup wiekowych.

Ponadto nasza diagnoza pozwala formułować założenia do realizacji inicjatyw lokalnych i szerzej rysuje kierunki rozwoju społeczno-kulturalnego w mieście. Warto ją, a raczej wybrane jej elementy - szczególnie te jakościowe, cyklicznie powtarzać, aby widzieć zmiany i modyfikować wspólnie tworzoną ofertę społeczno-kulturalną w Kobylce, tak żeby faktycznie, jak głosi tytuł projektu, mieszkańcy Kobylki wraz z MOK „sąsiedzko projektowali kulturę”.

Koordinacja projektu:

Honorata Baran, Kacper Czachor

Przeprowadzenie badań:

Marianna Kasprzak, Tomasz Kasprzak Kacper Czachor,

Wsparcie animacyjne z ramienia Narodowego Centrum Kultury:

Aneta Majak

Opracowanie raportu:

Tomasz Kasprzak

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: Dom Kultury + Inicjatywy Lokalne. Edycja 2026